

NÚMERO CALENDARI

DE — L'AVI —

— PERA —

1907

PREU - J - RALET

JANER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAY	JUNY
1 dia. La Cruz, Sevillana.	1 dia. La Cruz, Sevillana.	1 dia. La Cruz, Sevillana.	1 dia. La Cruz, Sevillana.	1 dia. La Cruz, Sevillana.	1 dia. La Cruz, Sevillana.
2 dia. La Cruz, Sevillana.	2 dia. La Cruz, Sevillana.	2 dia. La Cruz, Sevillana.	2 dia. La Cruz, Sevillana.	2 dia. La Cruz, Sevillana.	2 dia. La Cruz, Sevillana.
3 dia. La Cruz, Sevillana.	3 dia. La Cruz, Sevillana.	3 dia. La Cruz, Sevillana.	3 dia. La Cruz, Sevillana.	3 dia. La Cruz, Sevillana.	3 dia. La Cruz, Sevillana.
4 dia. La Cruz, Sevillana.	4 dia. La Cruz, Sevillana.	4 dia. La Cruz, Sevillana.	4 dia. La Cruz, Sevillana.	4 dia. La Cruz, Sevillana.	4 dia. La Cruz, Sevillana.
5 dia. La Cruz, Sevillana.	5 dia. La Cruz, Sevillana.	5 dia. La Cruz, Sevillana.	5 dia. La Cruz, Sevillana.	5 dia. La Cruz, Sevillana.	5 dia. La Cruz, Sevillana.
6 dia. La Cruz, Sevillana.	6 dia. La Cruz, Sevillana.	6 dia. La Cruz, Sevillana.	6 dia. La Cruz, Sevillana.	6 dia. La Cruz, Sevillana.	6 dia. La Cruz, Sevillana.
7 dia. La Cruz, Sevillana.	7 dia. La Cruz, Sevillana.	7 dia. La Cruz, Sevillana.	7 dia. La Cruz, Sevillana.	7 dia. La Cruz, Sevillana.	7 dia. La Cruz, Sevillana.
8 dia. La Cruz, Sevillana.	8 dia. La Cruz, Sevillana.	8 dia. La Cruz, Sevillana.	8 dia. La Cruz, Sevillana.	8 dia. La Cruz, Sevillana.	8 dia. La Cruz, Sevillana.
9 dia. La Cruz, Sevillana.	9 dia. La Cruz, Sevillana.	9 dia. La Cruz, Sevillana.	9 dia. La Cruz, Sevillana.	9 dia. La Cruz, Sevillana.	9 dia. La Cruz, Sevillana.
10 dia. La Cruz, Sevillana.	10 dia. La Cruz, Sevillana.	10 dia. La Cruz, Sevillana.	10 dia. La Cruz, Sevillana.	10 dia. La Cruz, Sevillana.	10 dia. La Cruz, Sevillana.
11 dia. La Cruz, Sevillana.	11 dia. La Cruz, Sevillana.	11 dia. La Cruz, Sevillana.	11 dia. La Cruz, Sevillana.	11 dia. La Cruz, Sevillana.	11 dia. La Cruz, Sevillana.
12 dia. La Cruz, Sevillana.	12 dia. La Cruz, Sevillana.	12 dia. La Cruz, Sevillana.	12 dia. La Cruz, Sevillana.	12 dia. La Cruz, Sevillana.	12 dia. La Cruz, Sevillana.
13 dia. La Cruz, Sevillana.	13 dia. La Cruz, Sevillana.	13 dia. La Cruz, Sevillana.	13 dia. La Cruz, Sevillana.	13 dia. La Cruz, Sevillana.	13 dia. La Cruz, Sevillana.
14 dia. La Cruz, Sevillana.	14 dia. La Cruz, Sevillana.	14 dia. La Cruz, Sevillana.	14 dia. La Cruz, Sevillana.	14 dia. La Cruz, Sevillana.	14 dia. La Cruz, Sevillana.
15 dia. La Cruz, Sevillana.	15 dia. La Cruz, Sevillana.	15 dia. La Cruz, Sevillana.	15 dia. La Cruz, Sevillana.	15 dia. La Cruz, Sevillana.	15 dia. La Cruz, Sevillana.
16 dia. La Cruz, Sevillana.	16 dia. La Cruz, Sevillana.	16 dia. La Cruz, Sevillana.	16 dia. La Cruz, Sevillana.	16 dia. La Cruz, Sevillana.	16 dia. La Cruz, Sevillana.
17 dia. La Cruz, Sevillana.	17 dia. La Cruz, Sevillana.	17 dia. La Cruz, Sevillana.	17 dia. La Cruz, Sevillana.	17 dia. La Cruz, Sevillana.	17 dia. La Cruz, Sevillana.
18 dia. La Cruz, Sevillana.	18 dia. La Cruz, Sevillana.	18 dia. La Cruz, Sevillana.	18 dia. La Cruz, Sevillana.	18 dia. La Cruz, Sevillana.	18 dia. La Cruz, Sevillana.
19 dia. La Cruz, Sevillana.	19 dia. La Cruz, Sevillana.	19 dia. La Cruz, Sevillana.	19 dia. La Cruz, Sevillana.	19 dia. La Cruz, Sevillana.	19 dia. La Cruz, Sevillana.
20 dia. La Cruz, Sevillana.	20 dia. La Cruz, Sevillana.	20 dia. La Cruz, Sevillana.	20 dia. La Cruz, Sevillana.	20 dia. La Cruz, Sevillana.	20 dia. La Cruz, Sevillana.
21 dia. La Cruz, Sevillana.	21 dia. La Cruz, Sevillana.	21 dia. La Cruz, Sevillana.	21 dia. La Cruz, Sevillana.	21 dia. La Cruz, Sevillana.	21 dia. La Cruz, Sevillana.
22 dia. La Cruz, Sevillana.	22 dia. La Cruz, Sevillana.	22 dia. La Cruz, Sevillana.	22 dia. La Cruz, Sevillana.	22 dia. La Cruz, Sevillana.	22 dia. La Cruz, Sevillana.
23 dia. La Cruz, Sevillana.	23 dia. La Cruz, Sevillana.	23 dia. La Cruz, Sevillana.	23 dia. La Cruz, Sevillana.	23 dia. La Cruz, Sevillana.	23 dia. La Cruz, Sevillana.
24 dia. La Cruz, Sevillana.	24 dia. La Cruz, Sevillana.	24 dia. La Cruz, Sevillana.	24 dia. La Cruz, Sevillana.	24 dia. La Cruz, Sevillana.	24 dia. La Cruz, Sevillana.
25 dia. La Cruz, Sevillana.	25 dia. La Cruz, Sevillana.	25 dia. La Cruz, Sevillana.	25 dia. La Cruz, Sevillana.	25 dia. La Cruz, Sevillana.	25 dia. La Cruz, Sevillana.
26 dia. La Cruz, Sevillana.	26 dia. La Cruz, Sevillana.	26 dia. La Cruz, Sevillana.	26 dia. La Cruz, Sevillana.	26 dia. La Cruz, Sevillana.	26 dia. La Cruz, Sevillana.
27 dia. La Cruz, Sevillana.	27 dia. La Cruz, Sevillana.	27 dia. La Cruz, Sevillana.	27 dia. La Cruz, Sevillana.	27 dia. La Cruz, Sevillana.	27 dia. La Cruz, Sevillana.
28 dia. La Cruz, Sevillana.	28 dia. La Cruz, Sevillana.	28 dia. La Cruz, Sevillana.	28 dia. La Cruz, Sevillana.	28 dia. La Cruz, Sevillana.	28 dia. La Cruz, Sevillana.
29 dia. La Cruz, Sevillana.	29 dia. La Cruz, Sevillana.	29 dia. La Cruz, Sevillana.	29 dia. La Cruz, Sevillana.	29 dia. La Cruz, Sevillana.	29 dia. La Cruz, Sevillana.
30 dia. La Cruz, Sevillana.	30 dia. La Cruz, Sevillana.	30 dia. La Cruz, Sevillana.	30 dia. La Cruz, Sevillana.	30 dia. La Cruz, Sevillana.	30 dia. La Cruz, Sevillana.
31 dia. La Cruz, Sevillana.	31 dia. La Cruz, Sevillana.	31 dia. La Cruz, Sevillana.	31 dia. La Cruz, Sevillana.	31 dia. La Cruz, Sevillana.	31 dia. La Cruz, Sevillana.

L' any 1906

Semblava, passats els desastres del 98, que en aquest Estat anava a operar-se un canvi de procediments de govern. El mot regeneració, va fer fortuna i lo molt que's prodigà feu concebir a n'els que tenen perpetuament el cor obert a la esperança, la dolça il·lusió de que anavam a regenerar-nos. Però passà l'any 98, passà el 99, pasaren el 1900 y següents y ha passat finalment el 1906 y la regeneració no s'ha vist per cap cantó. Y no sols no ha aparegut per enlloch sino que ja ens podríem donar per ben satisfets si, a més de persistir en l'error que ns porta a las vergonyas del 98, no's haguessin agravat algunes de las causas ocasionals d'aquell desastre.

L'eterna inestabilitat dels governs, qu' inutilisa per un igual las iniciatives bonas y las dolentas, si es que en alguna ocasió tenen els nostres governants bonas iniciatives, lluny d'esser corregida, s'ha agravat y ben recentment n'hem tingut dugas provas, de tal manera, que si sempre s'han comparat els nostres governs ab els catufols d'una cinia que pujau y baixau sols sab curts intervals, are ja poden compararse ab las aspas d'un molí de vent; tan ràpidament cambian de situació.

Dels vicis seculars de la nostra administració no cal parlar-ne. Son tradicionals é incorregibles. El desconeixement per part dels polítics centralistas, per lo que afecta al gran problema de la despoblació de Espanya y al mes important encare, de la qüestió catalana, segueix sent palpable. Ja no son collas las que emigran; l'any passat ja s'ha parlat d'emigrar pobles sense's. Y qué dirém pera probar que la inconcebible ignorancia dels polítics del centre vers el magne problema català no s'ha atenuat en lo mes minim? No cal dir-ne res. Basta citar el fet de la promulgació de la ley de las jurisdiccions, verdadera provocació al nostre poble; els empresonaments que la práctica de la mateixa ha ocasionat, las persecucions y denuncias periodísticas, tot ab l'intent d'atenuar la propaganda dels ideals autonomistas que el Catalanisme preconiza, pera fer innecesari tot comentari. Quan volen atenuar els efectes d'una propaganda dictan lleys y posan en práctica procediments que, lluny d'atenuarla, son els seus millors auxiliars.

La promulgació de la ley de las jurisdiccions ha sigut la nota del any en el terreny polítich, pero aquesta nota dugué com a consecuencia una altra nota, per cert molt més alta en el social. La Solidaritat Catalana, nasqué al caliu d'aquella ley. Ab la ley de las jurisdiccions cregueren forjar una arma pera matar l'ideal autonómich; en realitat lo que han fet, ha sigut forjar l'arma de la Solidaritat, que ben manejada pels partits que la integran ha de dur la mort al regim que domina en el Estat. Vegis donchs fins a quin punt arriba l'inconsequencia dels nostres polítics: fins a forjar els mateixos l'arma al que ha de donarlos la mort.

Comensà l'any, il·luminant a Espanya els sinistres resplandors de l'aurora d'un nou poder qu'amenasava greument la llibertat, la democracia y 'ls furs civils dels ciutadans, perill que, malgrat sigui tal volta sols en apariència, sembla haverse conjurat. L'any acaba entre clams de protesta y crits de guerra civil, entre els que s'aferran a la tradició y els quins els provoquen mes per esperit de discordia ó com a recurs polítich que per sentir verament la necessitat de fer reformas en sentit liberal y progresiu.

Ab aquest paragraf ni haurá prou pera deixar probat que l'any s'ha esmersat en luitas esterils pera el bé de la Patria, pero molt fecundas pera dur-la al abim y potser a la mort.

A n'els malalts no 'ls hi convé el soroll ni las emocions. El soroll els mareja, las emocions fortes poden

durlos a la tomba. Y Espanya es un Estat malaltís y anemich que sols pot curarse ab tranquil·litat y reconstituyents energichs.

Afortunadament, si en l'any passat s'ha agravat el malalt del centralisme, el Catalanisme s'ha enrobustit en ell, adquirint tanta forza y tanta ufana que tot fa prevèure que el triomf decissiu no está lluny.

En el llibre d'or de la nostra causa, podem anotar-hi l'any 1906 en caracters inesborrables. El seu 20 de Maig, serà pera els catalans del present y del avenir una data inolvidable. Nosaltres podèm dir donchs, que l'any 1906 ha sigut un bon any, tan bó que de semblarselhi en quelcom els succesius, no dubtém que el Catalanisme haurá fet en vint anys una tasca que en altrés circunstancias haguera fet neccesari un sigle.

FIDIAS

L' Any nou

Jo, que soch molt sabi, y mirant al cel llegeixo en els astres cosa en un paper, puch assegurarlos, pro molt formalment, que serà la terra l'any que vé, un safreig. El deu de la guerra regeix l'any vinent; el terrible Marte, l'irascible deu, amich de la gresca, amich del torneig, farà de las sevas com l'home sol fer, y hi haurá batussas aquí y a tot arréu. Dos nacions vehinas que ja fá algún temps se feren la guerra pegantse de ferm, pot ben ser qu'hi tornin, mes també pot ser que s'estiguin quietas y no passi res.

Russia y el Japó que en dia recent firmaren la pau sans quedar contents, tenint molts desitjos de batallars mes, armarán bronquina ab futil pretext y exércits y esquadras se farán malbé; a menys que resulti que hagin posat seny y estiguin tranquils y no passi res.

Fransa y Alemania y l'Inglés, potser que el Marroch ocupin y en un santiamen fassin parts igualas sens deixarns res; també pot succehir no's entenguin bé desfassin els tractes

y no passi res. Els nostres polítics, d'aixó n'estich cert, tant si no governan com si son govern, ni quan s'equivoquin encertaran res y cada dos dias hi haurá nou govern. Y manará en Maura, manará en Moret, manará l'Armijo, Navarroyerverter, y manará en Lopez y fins en Gasset; menos el país (tot bitxe vivent!) Seguirán gastantse els nostres quartets, en cosas inútils com sempre s'ha fet; pro els mestres d'estudi patirán de fret y passarán gana per que son, pobrets, els que menos cobran si cobran, perque sol passar a voltas que no cobran res. Per la nostra causa serà l'any que vé un any de primera perque en ell traurém en las eleccions vint diputats mes.

Are sols me resta dirlos a vostés qu'al pich de l'istiu ens hi torrarém y al hivern, certs dias hi farà molt fret; que quan caygui aygua plourá de valent, y que quan no ploqui tot estarà sech...

Jo que soch molt sabi, sols mirant al cel llegeixo en els astres com en un paper, y de lo que encerto no n'erro may res.

CANALITOS.

L' Home-Sangonera

Pels cercles eqüestres y teatres en seccions, han aparegut diversas castas estranyas d'homes.

L'home-llargandaix.

L'home-sargantana.

L'home-ós, (aquesta no es massa estranya).

Es además prou coneguda l'especie del home-doneta. En todas las familias, n'hi ha a lo menys un exemplar.

Però pera alguna cosa som al sigle del progrés, (no de *El Progreso*), al sigle xx. Are ultimament a provincias, s'ha descubert un tipo nou; l'home-dona!

La dona-home, era ja massa antich.

Per mes que tot aixó, al fin y al cabo, no es altre cosa que una aberració ó raresa de la naturalesa humana.

En cambi hi ha un ser comú, un animal corrent, que's trova a cada pas, qu'els naturalistas encare no han classificat: es l'home-sangonera.

Es aquest que may s'ha cansat de trevallar, per la sencilla rahó que may ha trevallat; es el que ha nascut dera viure a costellas dels altres; es el que no ha tingut prou sort ó prot talent pera crearse un *modus vivendi* propi y s'ha de valer de las personas conegudas; es el gos que's menja las moltes que cauhen dels techs dels capdevanters.

L'home-sangonera, es el perpétuo cranch dels polítics, es el petit vividor, es l'atractor empleománich.

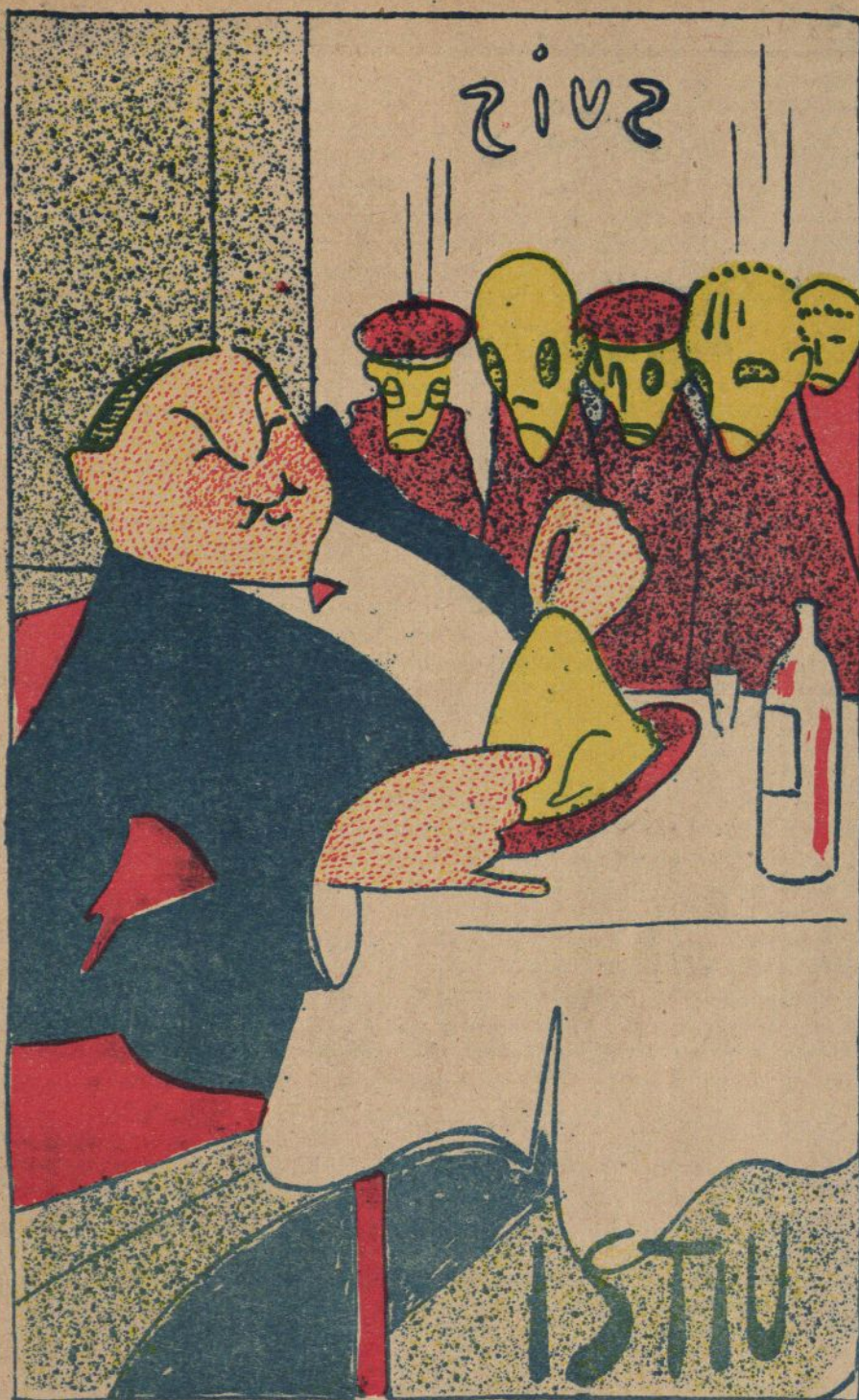
Molts han arribat a ésser *algo*; altres s'han quedat tal com váren comensar.

L'home-sangonera no té altres ideals qu'els dels que guanyan ó qu'el poden afavorir.

Que vá ab un carlí que li paga café y cigarro.

—Jo a n'els liberals els couria tots a la patarrellada a tall de caragol. Diu entre bufada y glopada.

Que enrahona ab un republicà que pot proporcionarli un empleo a la Casa del Poble (?) ó a la Casa de la Ciutat.

El senyor Ximplici Pocasolta tingué un dia l' humorada d' anarsen á dar un tom pel desert del Sahara. Y com es natural prengué certas precaucions.

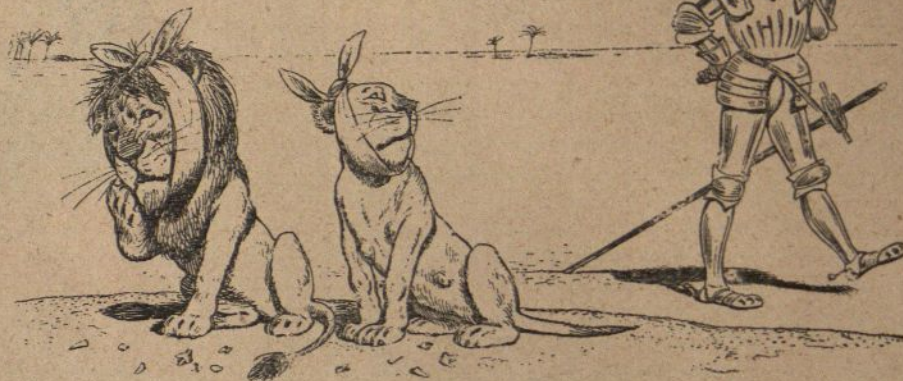
Un matrimoni de lleons tan punt el van veure, varen dirse: ¡Manoy quin esmorsar!

Y 's disposaren á cruspírsel.

Mes com l' acer de l' armadura del senyor Ximplici era de bona qualitat tingueren de contentarse ab las ganas.

Y mentres el nostre héroe seguí el seu interromput passeig com si tal cosa, el matrimoni va quedar ab un mal de caixal d' aquells de deixam encendre.

—La república ha d' esser la nostra salvació. Crida entusiasmada.

Que juga á carambolas ab varis catalanistas que 's deixan guanyar las pelas qu' es un *contento*.

—¡Visca Catalunya! Exclama mentres marca tantos. Sempre está al corrent dels aconteixements polítics y la mes petita variació ja fá cambiarli las costums.

—Senyora Quiteria, diu á la dispesera, avuy no 'm fassi *ali-oli* pera esmorzar, que han pujat els conservadors.

—Bé, ¿que hi té que veure?

—Molt. Figuris que aquest matí haig d' anar á felicitar á D. Manel Planas y Casals y com qu' es tant fi de nas, desseguida sentiria la fortó de l' all y m' expulsaria punt-en-blanc del partit, dihentme:—Desenganyis senyor Pancrassi, una persona qu' es tant ordinaria en el menjar, no 's pot permetre que siga correligionaria dels Mauras, dels Silvelas, ni dels Marquesos de Polavieja.

—¿Donchs que menjará un parell de sardinas escabtxadas?

—Just! Aixís puch dir que soch un conservador convensut. A mes, m' enduré la *lata* viuda de las sardinas en conserva, á la butxaca, pera demostrar si es precis, que fins en lo mes insignificant, soch conservador.

—Mentres no 's créguin que dú una bomba y l' agafin. ¡Van tant escamats!

—Aixó era en els inolvidables temps del caciquisme. Avuy habent ja cambiat las cosas, s' ha de seguir un altre táctica.

Hi ha un subjecte que 's passeja per las Ramblas, fet un milord, y deu el seu estat actual á un *sport* modern: á seguir *meetings*.

L'home no sabia com passar las horas ni la gana. La dona y las cunyadas (solteras, pera mes adobarho) l' escandalisaren perque no trevallava.

—Hem sentit com l' amo despatxava al procurador que vé á cobrar els lloguers? Podrias anarhi...

—No fora bó, jo. Estéu cansadas de dir que may *procuro* per casa, ves com puch procurar per las dels altres. Ademés se necessita no tenir cor, pera anar á cobrar als quints pisos... Jo desseguida 'm canso. Si hi hagués ascensor.

—Ahi á la plassa, —salta una cunyada,—deyan qu' els fraternos buscan un *home de palla*.

—¿Y are? ¿que t' has cregut? Jo no 'n soch de palla, soch de carn y ossos, com qualsevol ministre. Sino preguntho á ta germana...

—¿Y si anessis á trovar á n' en Cambó? No deyas qu' erau mitj parents?—Interromp la petita.

—Si, som tocayos. Se diu Quico, com jo. Cada vegada qu' el trovo l' *assaludo*, pero may n' hi pogut treure un céntim.

Mes endavant aquest subjecte que buscava els parentius ab el nom de fonts, se vá dedicar á seguir

meetings lerrouxistas. ¡Quina feynada el dia dels 14! Al dematí al del «Centro Fraternal El Pensil» á la tarde á la Sociedad Revolucionaria del Poble Sech, al vespre á la «Asociación Libertadora» del Clot... May feya tart. Sempre 's posava á primera fila devant dels demés (si de cas no era sol), y era el primer á aplaudir sorollosament ab els picadors que la Naturalesa previsor li había donat per mans.

Aixís fou qu' es feu conèixer com á entusiasta y com á servicial.

Si á un dels peixos grossos li queya el revólver ó el cap, ¡ay! —ó el barret, ell saltava d' un brinco al escenari, li cullia, y li entregava fent una gran reverencia, dihent:

—Gracias, amigo.

S' estimava mes, ell aquell «amigo» qu' un plat de monjetas, que prou falta li feya.

¿No ho saps?—Diu al primer conegut que trova... Don Alejandro m' ha dit «amigo».

—Si. En pots tirar un tros á l' olla.

—Ab el temps potser si.

Un dia, la seva servicialitat per poch li costa cara. Mentres en una reunió anti-clerical, parlava un oradorero, al president se li escapa un extornut com un tró.

—¡Jesús! Exclama impensadament l' home-sangonera.

—¡Muera el jesuita! ¡Fuera el clerical! Crida amotinada la massa carnívora aborrandlo.

Sort tingué, qu' el president baixá del setial y el protegi ab sa autoritat y sos punys, sinó aquells galifarders l' esmicolan.

D' alashoras se feu amic de la plana major del partit. Las sevas protestas y els seus antecedents mitineschs l' abonaren pera esser dels escullits.

Are, cobra sou de burot y de peó dels cementiris, sense fer ni d' una cosa ni d' un altre.

Ab tot, no passa sant ni santet que no envihi la corresponent tarjeta de felicitació als prohoms una mica significats de dins la política, siguin del color que 's vulguin.

Lo cortés no quita lo valiente. S' ha d' estar bé ab tothom. Replica ell, preparant la coartada.

Aixís, el dia qu' en Lerroux fagi figa, —que ja comensa,—pensa ja tenir un altre porta oberta. pera anar tirant.

S' en anirà per exemple á can Junoy y si no 'l trova l' esperarà al carrer, al café, al teatre, á un enterro, allá hont sigui, dihentli:

—D. Emilio. Vosté es un gran home. Jo per vosté donaré la vida, pero no consentí qu' hem mori de fam. Figuris com quedaria jo y la meva viuda ab quatre criatures de bolqués...

O bé, anirà dematí, tarde y vespre á can Rusñol, si está malalt, preguntant á la minyona:

—¿Ja 's trova millor el senyoret?

—Si senyor. Sembla que vá mes bé.

—M' en alegro. Diguili que jo hi vingut.

—Escolti: Que pot ser, es son amic?

—Si. Jo sempre he sigut molt amic d' els russinyols.

—Aixís debía ser de la colla d' en Robert.

—¿Del dibuixant? El conech; artisticament, s' entén. Y aquest home si s' interessa pels malalts, es esperant que 's possi bó, pera clavarli un «sablazo» que debilitará novament.

Aquets, donchs, son els homes-sangoneras.

Els que coneixen á tothom, sense que ningú el conegui.

Els que viuen ab l' esquena dreta, sense que s' el conegui ofici ni benefici.

¡Guardéusen, amichs, dels homes aixís!

P. MAURI RIBAS

PLANYS

Un subjecte lerrouxista, y llicenciat de burot, s' esclamava l' altre dia entre 'ls seus companys mussols:

«Com veyéu avuy no espanta predicar revolució,

la primera 'ns ha fet figa

y are ja ningú 'ns té por;

deixemnos donchs de fe 'l burro,

fins aquí ja l' hem fet prou;

lo que 'n Lerroux prometia

se 'ns ha tornat aygua poll;

som tant pobres com avants

pro ell s' ha fet com un toixó;

ahir vivia en «bohordilla»

y avuy en pis superior.

Per ell si qu' ha ben triomfat

la flamant revolució

y are ha fet la gran guillada

cap á la vila de l' ós:

Y hem quedat com gos sens amo;

estém fora de l' Unió,

en Salmerón ens desprecia,

l' Ardid s' ha amagat del tot

y en Vinaixa va veyent

qu' haurá aviat de toà 'l dos;

á Mir Miró y Serrallara

els fuig la diputació;

els grupos ja no son grupos,

que son petits escamots

de quitxalla barba-mechs

sols útils per correr molt.

No sab en quin mar navega

el Progrés fent cabussóns,
y en Giner tocant el bombo
cada día molt mes fort.
A nostres fraternitats
d'aixó no se 'n veu ni un brot;
tothom allí es demòcrata
pro ab un rey... ó dos al cós;
tothom crida, tothom mana,
ha entrat la disgregació;
l'imperi del Paralelo
ha caigut ferit de mort.
Ja n'hem sigut prou de llonsas
per en Lerroux ho hem fet tot,
mes avuy desensopits
diguémlí cridant ben fort,
¡La del fum, Capitá Aranya!!
¡Ves á explotá un poble nou!!
¡Que no es fácil qu' en cap altre
hi hagi la gent tan badoch!!

JULI VINYOLAS

DEL ANY

JANER

Algeciras: Se fan grans preparatius pera rebre als representants de las potencias, encarregadas de civilisar el Marroch. Entre ditas potencias hi han Rusia y un altre de fronterissa.

Russia: Ab motiu de la campanya revolucionaria, cada día hi ha fusellaments. El poble se defensa ab bombas.

Alcoy: Es assaltada la redacció del periódich anarquista *La Humanidad*.

Madrid: En Soriano denuncia al Congrés, l'escaudolós assumpte del *estampillado*.

FEBRER

Noruega: El poble está molt entussiasmat ab la separació.

Italia: Els reys van aprop el Vesuvi á socorrer las victimas del volcán.

Madrid: Se parla de crissis.

MARS

Filandia: S'ha proclamat l' independència, arriant la bandera russa.

Madrid: Se retiran del Congrés els catalanistas y els republicans. S'aprova la ley de jurisdiccions.

Canarias: Ha arribat el rey; promet milloras.

ABRIL

Madrid: Vindrà en Romanones á estudiar la qüestió catalana y á portar reformas, si son convenientes.

París: De pás pera Inglaterra, ha arribat don Alfons.

Madrid: S'ha fixat el dot anual de la futura reina, en 450.000 pts.

Italia: Els reys han inaugurat l'Exposició de Milán.

MAIG

Estats Units: Sense incidents se celebra arreu la festa del trevall.

Madrid: Ab tot y la grandiositat que han tingut las festas de la Solidaritat Catalana, aquí no s'hi dona importancia.

JUNY

Figueras: Se diu que volen traslladar á qui els presiris de Ceuta.

Torrejón: Encara que mort, s'ha agafat al anarquista Morral.

Madrid: Se torna á parlar de crissis.

JULIOL

Madrid: No agrada gaire á certs elements las continuas absolucions pels jurats, dels periodistas catalans.

Perpinyá: S'ha fundat un comité d'Estudis Catalans.

Madrid: S'ha enviat fondos pera publicar en aqueixa ciutat un periódich anti-catalá.

AGOST

Madrid: Ha causat molt bon efecte la pressó d'en Manau.

Bilbao: Vaga de miners. La guardia civil els ha dispersat... ferits... morts... (censura.)

SETEMBRE

Madrid: Se diu que aquesta vegada si pel 11 se possan coronas á n'en Casanova, també serán cremadas.

Presó Model: Per ara ja som quatre. Avuy ha entrat el director de L' AVI. Estém d'alló mes bé. Fins tenim pianista.

Torrejón de Ardoz: En Soriano y en Linares, han fet foch á dos pollastres y després s'els han menjat.

OCTUBRE

Calella: (Urgent) S'han aixecat els carlins... (interrupció telegráfica).

Polonia: Han sortit en direcció de Barcelona, varis filolechs pera assistir al Congrés de la Llengua Catalana.

Cuba: Ha aparegut el primer número del periódich catalá *Fora Grillóns*.

NOVEMBRE

París: Nacionalistas catalans han celebrat aniversari dia 25.

New York: Aviat apareixerá un periódich nacionalista catalá.

Madrid: Ha caigut en Lopez Dominguez. Ha pujat en Moret. De l'amnistia, diu que ja ho estudiarán.

Bejar: El poble emigra porque no 's vol morir de fam.

DECEMBRE

Madrid: Cau en Moret y puja Vega Armijo. De l'amnistia diu que ja ho veuran.

Marroch: Las tribus tremolan devant possibles desembarchs.

Roma: El papa ha enviat un caixó de neulas als governants espanyols com á regalo per lo de la lley d'Assoeciacións.

Josepets: En Lerroux ha desembrassat la torra. S'en vá á menjarse el *Gallo de Morón* y á veure l'home dels nassos, á la vila del Os.

EME

IMPOSSIBLES

Per un sastre fer un rus...sinyol.
Per un taberner fer vi...drieras.
Per un pagés plantar un pi...capedrer.
Per un pescador pescar una boga...dera.
Per nn argenter fer un anell d'or...di.
Per un cassador portar un ca...nal.
Per un teixidor fer mocadors de fil...ferro.
Per un forner fer un pa...sarell.
Per un escribent fer un sobre...todo.
Per un mariner navegar pel mar...tell.

JOAN PUJOL

Plimsaul - Lerroux

Certament que hi han cosas que sino porque un las veu pels propis ulls, costarian molt de creurer. Qui es que fora capás de sopsá, per exemple, que poguessin existir establiments com els dels diamants Plimsauls?

Qui, que tingui no mes que dos dits de front, pot deixar de veurer la suprema tonteria dels babaus que s' deixan ensarronar en aquelles botigas de las lluminarias?

Diheume: ¿es necesita ser gaire sabi per comprendre 'l ridicol mercantilisme d'aquells lletreros d' «ahora ó nunca»?

Quí no veu que l' infelis que 'ls llegeix y en fa cás, es guanya la patent de beneyt?

Quí es que no coneix que 's una ensarronada que 's fassin pagar quinze pessetas d' una mateixa cosa que després s' ha donat per cinch y ara per tres (y encara en sobran dos ó tres rals.)

Veritat que sí?

Veritat que no es comprén tanta candidesa?

Donchs, á pesar d'aixó, encara hi veyém entrar llonsas, en busca del *diamant'e verdadero*. Encara hi veyém badar gent devant d'aquells aparadors. Encara hi ha qui en compra.

¡Oh, tonteria humana! Quantas estranyesas causas. Y si aquest fet estrany es una realitat incomprendible, aixís mateix n' es un altre.

Dieu; ¿qu' es en Lerroux mes que un Plimsaul?

Qui, que hi vegi clar no está convensut de lo fals qu' es el *diamant* ex-emperador del Paralelo?

Tothom está veyent el desditjat resultat que está donant; tothom veu la rápida rebaixa de preu qu' ha sofert; rebaixa que no vol dir altra cosa sinó que no tenia el valor que desde un principi se li va posar; que tampoch valia el que ha tingut un quant temps després y finalment, s' ha vist ben clarament que no val res absolutament. Y apesar de tot aixó, encara hi ha qui tela candidesa de badar, de bona fé, devant d' ell.

Totas quantas provas ha tingut de passar; totas han provat qu' era una joya Plimsaul.

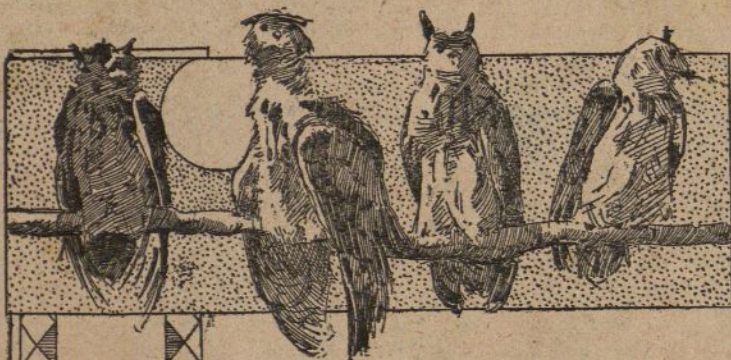
Las sevas inconseqüencias, els seus insults á Catalunya, el seu *desahogo* mercantil, l' incumpliment de promesas solemnialment fetas al Poble, la seva adhesió als enemichs d'aquesta terra, en una paraula, tot, absolutament tot, ha evidenciat la seva falsetat.

Y si quelcom hi faltés, ve la pedra de toch dita *Solidaritat*, y ens fa veure fins ahont arriba la seva bondat.

Ja ningú, en general, dupta qu' es una joya falsa; ja tothom veu que 's tracta d' una enganyila, ja la generalitat no fa cap cas de sos ridicols «ahora ó nunca»; be 's veu prou que acabarà per tancar las portas, com els diamants fuleros del carrer de Fernando. Pro no obstant y aixó, encara cal admirarse y sorprenders de la candidesa d' alguns pochs, que son capaos de criticar á n' algun amich seu si 'l vehuen badar devant dels Plimsauls y ells badan, devant del Plimsaul mes gros que hagi jamay pogut crear la més refinada mala intenció d' enganyar al próxim.

Veritat que no es comprén tot aixó?

C. y T.

BRINDIS

Ab el bras fort y el cap ben alt
brindém tots junts, germans de Pa-
alsém els gots del vi vermell (tria;
per' enfortí la nostra rassa.

Bebém del such del dols raim
que dú suhó dels vinyetaires,
que dú l' escalf del nostre sol,
que dú caliu de nostra mare.

Alsém amunt lo got corull,
y humitejém els nostres llavis
qu' estant ressechs de frisaments
y febrejants de tants ultratjes.

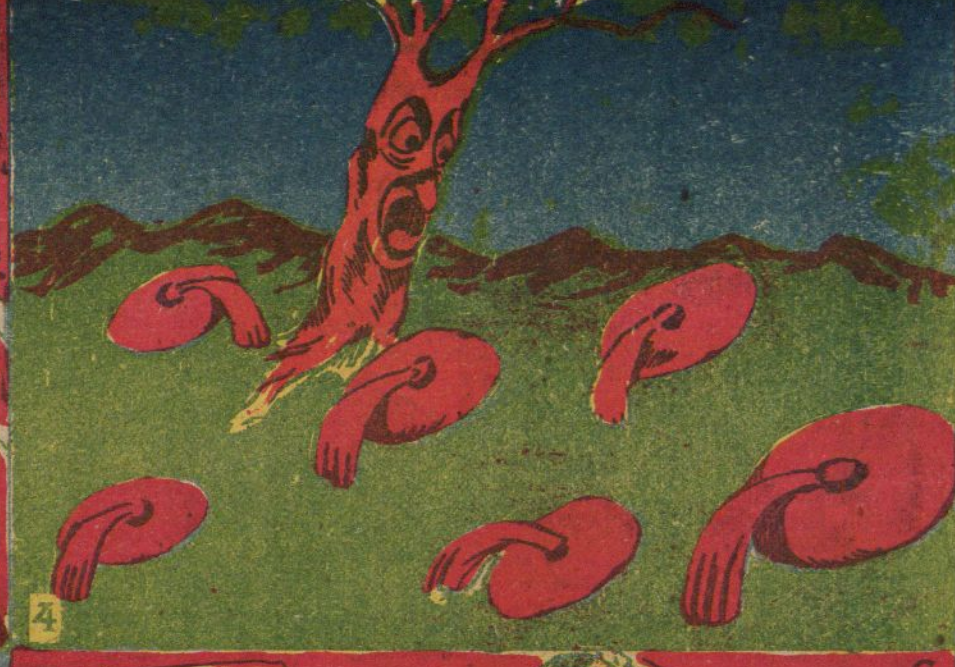
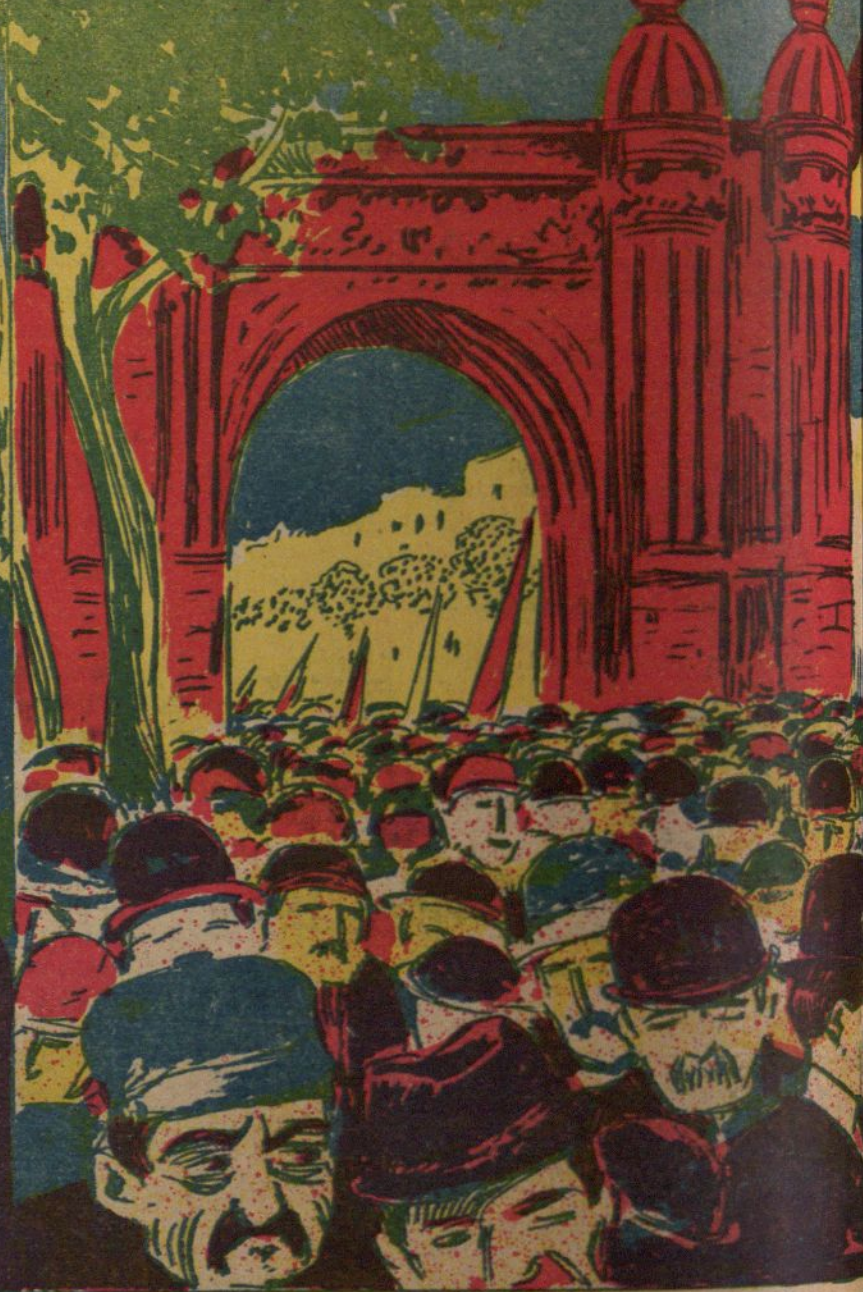
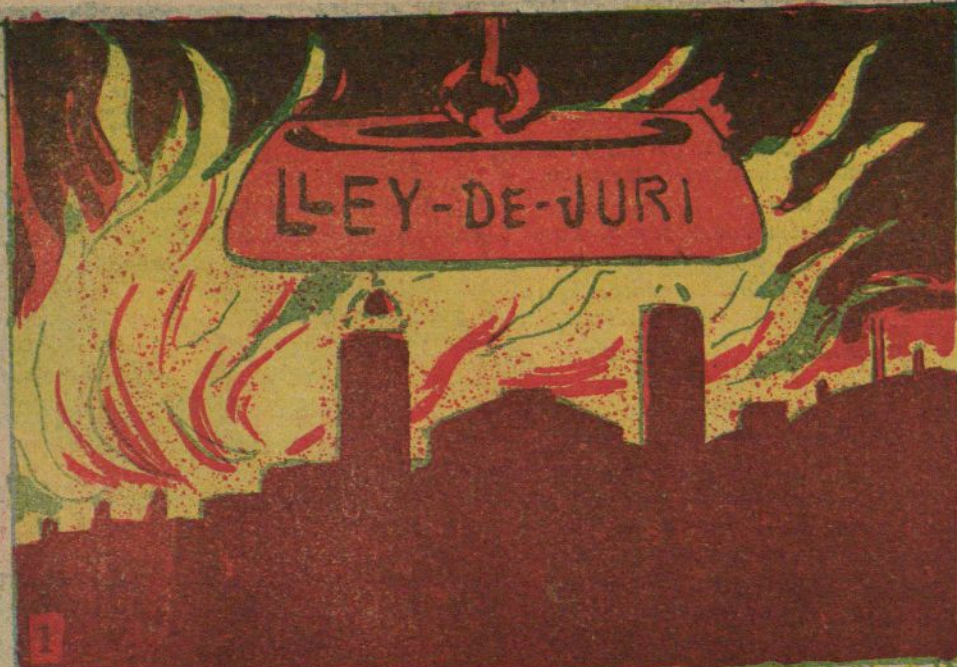
Trinquém els gots... agermanats
cantém cansóns las mes vibrantas,
cansóns que 'l cor fan estremir,
que fan gosar las nostras ánimas.

Brindém ab vi d' aquest terror
que dú sahó de Hurs, montanyas
y ens farà forts y ben gegants
per aturá els butxins que 'ns matan.

Y ab el cor fort y el cap ben alt
brindém tots junts germans de Pa-
alsém amunt els gots corulls, (tria;
qu' el vi vermell es sang de casa,
es sang calenta del terror,
llevor de forsa y de coratje,
que l' embranzida 'ns donará
per destrossá els dogals que 'ns ma-
(tan.

LL. MANAU Y AVELLANET

1. Pera apagar certs lochs res com l'aygua... de ferro, pensà el Govern.
2. Pero no va contar ab que l'aygua de ferro també té la virtut de fer florir certs arbres.
3. Un ministre que vingué á estudiarnos... els restaurants.

4. Aquets bolets ja se sab que surten cada any, tant si plou com si no plou.
5. Un gran pintor aquarelista-ab guardia civil de vista.
6. L'eterna 'compuesta y sin novio' de la política espanyola.

7. A la vejez... viruelas
8. Va volguer fer el «mandó» y va rebre del carpó.
9. La solución mañana.

10. Quatre aucells engaviats-per... no volem dir disbarats
11. La gran rrrrrrevolució de l'any
12. El fantasma més popular
13. L'aconteixment del any.-Festas de homenatge

El nostre ideal

Perque aymém la nostra terra
y la volém rica y forta
y avans que veurela morta
nostra vida volém dar
dihuen de naltres mil pestes,
nos declaran fera guerra,
y fins nostra hermosa terra
volén ferir y salar!

Volén salar nostras planas
y nostras serras hermosas
perqué las herbas mimosas
que n' ellas vehuen la llum,
no embalsamin més las brisas
d' eixa Catalunya amada
tant sufrida y tant odiada,
que plorant son cor consum.

Volén que de nostras selvas
ne fugin las aus, porugas,
y que sombras malestrugas
cuhreixin lo nostre cel,
volén que de la llar nostra,
arca santa y benehida,
ne fugi l' amor, la vida,
y 's torni una mar de fel.

Mes oh, butxins de la patria,
cossachs de la terra hispana,
Catalunya forta y sana
noblement sabrà lluitar,
y son salutar exemple
del qual parlarà la historia
portará l' ansiada gloria
á tot lo terror hispà!

Que volém per nostra terra?

lo que volen tots els pobles,
entusiastas, lliures, nobles,
desitjosos d' aná avant,
lo que anhelan y exigeixen
ab costancia benehida
las rassas que tenen vida
y fé en un futur brillant.

Volém que en la nostra patria
que nostre front acaricia,
brilli el sol de la justieia
ab lo máxim resplandar,
y que las auras mimosas
de nostras serras y planas
sigan auras catalanas
de llibertat y d' amor.

Volém que la nostra patria
á la qual sempre feu guerra
siga lley en nostra terra
puig es just com tots sabéu;
volém que lo pendó nostre
lliure de opresions extranyas
crusi altiu mar y montanyas,
respectat per tot arréu.

Volém aixó y altres cosas
que no sab contar ma pioma,
que imperin los drets del home
en la terra qu' estimém,
y si acás vostra ceguera
vol negarnos lo que 's nostra
y nostras iras arrostra...
llavoras... ens ho pendrém

Un senyor Paco Gutierrez.

conegut á casa seva,
que 's xucla una bona breva
en lo nostre hermós terror.
estranya que 'l nostre poble
aburrit del centralisme
pregoni l' autonomisme
y ataqui 'l jou foraster.

Donehs, senyor, sembla mentida
qu' aixó li cause estranyesa,
puig per sa naturalesa
lo motiu está esplicat,
la paraula autonomia
es justa y jamay subleva
puig á dins de casa seva
ningú consent ser manat.

Puig no es just, ni grat ni digne,
ni es d' homes que 's considerin
consentí que estranys imperin
en lo que á naltres pertany,
ni tampoch es molta honra
(encar que 'l mon es molt raro,)
pe 'ls que tenen el descaro
de volgué maná un estrany

Som gelosos, molt gelosos,
de nostras llars catalanas,
aymém las regions hispanas,
las nacions, lo mon enter,
mes volém los pobles lliures
conscients de la seva forsa,
de 'ls debers y drets que torsa
jamay deu cap foraster.

EMILI REIMBAU PLANAS.

“LIBERTAD!”

(Tros d' un discurs que pronuncià el gran Lerrú
dintre poch).

Compañeros:

Al dirigir-me á vosotros, fieles subditos y
mansos corderos, me hallo en el deber de de-
dicar un Padre Nuestro y diez Aves Marías por
desagravios á la Libertad escarnecida y des-
honrada por esos fatuos que tras hipócrita
máscara democrática y arropados con el lienzo
de ideas patrióticas atropellan las leyes indi-
viduales y sociales.

Ellos son los que inculcando en los sesos
averiados de mis queridos esclavos, ideas re-
trógadas, destructoras é incendiarias, merman
cada día más y más mis ejércitos que lograron
la fama de matones.

Ellos los que calumniando mi ejemplar y
noble conducta, logran que mi vida, exenta de
manchas deshonorosas, sea criticada en el mun-
do civilizado, desde los pueblos cultos del
Africa, hasta las regiones salvages de Portu-
gal.

Es, preciso, pues, que terminemos con esos
parásitos que tan envidiosos viven de mi pros-
peridad, que quisieran para ellos mi casa de
los Josefitos y zamparse mis comidas del Suizo
y para ello mando y dispongo que:

A fin de afirmar mi quebradiza autoridad,
una turba de mis mejores matones escogidos,
cuiden de vengar las ofensas dirigidas á mi
inviolable personalidad, así como las falsas
calumnias de esos borrachines negociantes de
actas.

Un grupo de súbditos acostumbrados á las
prácticas turbulentas darán tormento cruel
á quienes ennegados por cuatro analfabetos
de catalanistas discrepan de mis sanas ideas,
para escarmiento de propios y ajenos.

Y en toda colisión entre catalanistas y la
fuerza pública bien dimane del poder central
ó del municipal, mando y ordeno que aquel
de mis inferiores que á esa no ayude sea de-
clarado rebelde y azotado en pública sesión.

Lo que mando en nombre de la santa
Libertad.

Yo Lerroux

Per la copia,

JOAN GOMIS

BUŞCANT PÍS

Aixís que 'l negoci de grans va donarme bonas en-
tradades de caixa, vaig decidir-me á mudar de pis, ab el
propòsit de viure ab més *desahogo* y fins ab cert luxó.
¿Qué vaig fer? Senzillament. Vaig voltar per l' Ensaxe
ansiós de trovar un tercer pis, de condicions higié-
nicas, situat en carrer de via ample y *l'etxugina*; guar-
nit d' arbres corpulents; de construcció moderna i
edifici... y altres cosetas per l' istil.

Al ser al carrer d' Aribau, aprop del carrer de Con-
cell de Cent, vaig veure en un balcó, á dalt de tot,
uns papers blanchs anunciant que 'l pis estava per
llogar. Decidit vaig anar á trovar la portera per pendre
antecedents sobre el tercer de referencia. La portera,
dona xerrayre y tafanera com de costum son totas las
porteras d' Ensaxe, va serme forsa atenta y mercés á
las sevas explicaderas vaig evitar el ficarme al infern
avants d' hora.

Un servidor, avants d' estaforarme en un lloch des-
conegut, sempre hi volgut sapiguer ahont me ficava y
quina mena de gent era la que mes tart havia de tenir
per vehins, aixís es que 'm vingué de perilla l' haver
topat ab aquella dona que vá posarme al corrent d' aixó.

— En el entressol — digué la dona apoyantse ab l' es-
combra que duya á las mans — en el entressol, hi viu
un senyor castella, que comprant y venent negres á
Cuba, vá reunir una fortunassa.

Te llogadas la primera y segona porta y l' home viu
ab sa familia...

— Castelians tots? — vaig dir jo.

— Clar... es á dir, fosch: perque tots tenen una cara
com de xocolate mitj desfeta.

— Tiri avant.

— En el primer pis hi viuhén, á la primera porta un
subjecte qu' en quan alló del 25 de Novem...

— Prou, prou, ja l' entench. Giri full, portera; 'm
sembla que no llogaré el ters, encare que l' amo 'm
nombrí llogater honorari... ¿Y á la segona porta?

— Un arrendatari de cédulas: ha fet la fortuna, es-
quilant á l' un y á l' altre...

— ¡Ay, ay, ay! Digui que aixó es als llims?

— Y enrahónan un andalús tant serrat que sembla
que á dintre la boca hi tinguin un ventilador, quan
parlan.

— Y en el segon pis, primera?

— Tápis las orellas. Hi viu un diputat que es amich
íntim d' aquell del barret precintat.

— María Santíssima! Negrers, recaudadors de cédu-
las, subjectes bullangueros, diputats, precintats.

— Pero, ab quatos, aixó sí: tots son gent d' upa.

— Bé ho vaig prou... ¿Y...

— ¿A la segona porta?.. m' interrompí la xerrayre
portera.

— Si... ¿qui hi viu?

— Ay... un infelís. Un pobre senyor que 's gasta 'ls
diners darrera de gent de quá, pero no 's figuri xinos,
toreros. Es un amich de *la fiesta nacional*: cada dia hi
veurá entrar y sortir gent que vesteix ridículment, do-
nas desenvoltas de cara groixuda y de vergonya empe-
nyada.

Y al tercer, ó sia el pis primer que es el que té
enfrent del que desitja, hi viu un escriptor d' un diari
castellá que, segons se 't sucursals en diferents punts
d' Espanya y diu mal de tot lo que vá á favor de Ca-
talunya, y dú als homes honrats á presó sense solta ni
volta.

— ¡Ira de bet! Si que la faria bona de encauarme á
n' aquest lloch pestilent y asquerós... Y además el preu...

— Res: cinquanta duros trimestre: un any pagat per
endavant, y un dipòsit apart que respóngui dels perju-
diciis que pogués vosté ocasionar.

— Miri, portera; — li vaig dir allargantli dugas pes-
setas — aquí té, vosté aquesta friolera per la seva ama-
bilitat de ferme tant curiosa relació. Y li desitjo que
fugi aviat d' aquesta porteria.

— ¿Com? Digué la dona esverada.

— Si; per el bé que li vuy, vaig repetirli carinyosament.

— Pero, miri, que 'ls guanyis...

— Que no veu intel·líssa qu' aixó es la porteria del
infern!

EMILI GRAELLS CASTELLS

Un bon remey

— ¡Ay mamá!...

— ¡Vaja! ¿Ja 't passa?

Vina á la novena.

— ¡Donal!

¿que no veus que no estich bona?

— ¡Aixó ho dius tú, y 'n fas massa!

— Vesten sola.

— ¡Oh, y es clá!

— ¡Jo ho sento molt!

— ¡No t' apuris;

la qüestió d' aixó es que 't curis!

Vesten al llit.

— ¡No, mamá!

— ¿Pero, que 't sents?

— ¡Un calor!...

— Ca, será aprensió, criatura!

¡Si ni tens febre!

— ¡M' apura

qu' aixó 'm diguis!

— ¡Si, senyor!

— ¡No 'm donguis, mamá, més pena

que m' agafa hasta mareig!

— ¿Vols surti un xich á passeig,

avants d' aná á la novena?

— ¡Si 'm canso, mamá!

— ¿Qu' has dit?

pendrém un cotxe de plassa,

y veurás com tot te passa

ab l' aiet d' aquesta nit.

— ¡Tinch molta tos!

— ¡Per Deu, donal!

— ¡Te dich que tinch molta tos!

— ¡Vaja, bé aixó es nerviós,

y molt poch cuidado 'm dona

— ¡No 't cansis mes, no mamá;

no tinch ganas de surti;

vesten tú; jo 'm quedo aquí

recolsada á n' el sofá.

— ¡Es mania per demés

lo que tens!

— ¡No ho creguis, no!

— ¡Vaja, donchs, fesme un petó

y adéu, que no m' escapés

la funció, y es l' últim dia!

Abrigat, tapat los peus

si anarten al llit no creus.

¡Resa algún Ave Maria!

(Com que 's feya tart y massa,

la mamá se 'n va; y mitj morta

ja, d' angunia, va á la porta

la *malalta*, obra y diu: — ¡Passa!

— ¡Arturo!

— ¡Amelia! ¡Ab anhel

esperava á fora!...

— ¡Arturo!...

¿T' han vist?

— No passis apuro;

no m' han vist.

— ¡Gracias al cell!

(Es molt curta la novena;

corren molt breus los instants,

y en gracia dels dos amants

per alt passo d' ells l' escena.

S' ouhen passos... ¡La mamá!

Fuig l' amant mes que depressa,

y la nena sens fer fressa

torna á jeurers al sofá.)

— ¿Com estás, filla?

— ¡Millor!

— ¿Millor dius?... y las *añterras*

qu' are fas?...

— ¡T' ho dich de veras!

— ¡Cá!... Vaig á avisar al doctor!

— ¡No, mamá!

— No torno arrera!

— ¡Si estich bé, 't dich la vritat!

— ¡Si hasta el polys tens agitat!

— ¡Son los nervis!

— ¡Cá, quimera!

¡Vaig pel metje! ¡Tú estás mala!

Y á mi em petan ja las dents!

(Al cap de molts pochs moments

entra lo doctó á la sala.

Polsa á la nena intranquila,

y la trova un xich nerviosa,
y per darli alguna cosa,
l' hi mana que prengui tila.)
—No tindrà mal resultat
per ara; sé son dolor
quin es. (Es clà, si l' doctor
viu a n' al pis del costat.)
—¿Donchs no hi ha perill, vritat?
(diu la mare casi a l' hora.)
—Ja veurà: (entre nos, senyora,
lo mal es de gravetat.)
—¡Ay, Deu meu!...

Jo soch molt vell
y práctic.

—Oh, si ja ho sé!
—Y apretiant molt a vosté,
me permeto aquet consell:
¡Li farà veure 'ls ulls blaus,
la tal nena! ¡Jo poch m' erro!
—¿Qu' ha de pender?

—¿En xarops?
—¿No, en panys y claus!

A. C.

Per un vot

Acabavam de paladar la exquisit Moka y l' fum dels cigarros, joganer, dibuixava en l' espay capritxosas siluetas blancas, quan Don Magí, qu' havia escoltat la nostra conversa, indiferent, ab la seva eterna mitja rialleta a flor de llavis, digué:

—Certament, senyors; tots aquests casos de compra y venda de vots, d' actas en blanch y altres malifetas dels munyidors electorals, que vostés acaban de comentar, son curiosissims, pero no tenen la mes mínima importancia al costat del meu cas. Jo en certa ocasió vareig comprar un vot...

A nosaltres aquesta afirmació no ens causà la mes insignificant sorpresa. Per un cacich com Don Magí, el comprar vots ho consideravan tant natural com en un forner el fer pa; lo que ja ens interesà bon xich mes fou el sentiall afegir lo següent:

—Y quant dirían que 'n vaig donar d' aquest vot? Contin per cents duros ¿eh? Ho dich perque perdin menys temps al tractar d' encertarlo.

—Potser dos cents—digué un de nosaltres.

—Tal volta cinchcens, afegí un altre.

—Mil? insinuà un tercer.

—Ja poden anar pujant—digué Don Magí llensant al aire una glopada de fum—que encare no 's creman.

La cosa ja comensava a intrigarlos. Certament ja no 's tractava de comprar vots a cinch y sis pesetas com se sol fer en algunas regions del centre y sud d' Espanya y en altres que no son ni del sud ni del centre.

Comprengué nostre anfitrió que la sorpresa s' havia apoderat de nosaltres y que la mateixa emoció no 'ns deixava aventurar novas suposicions y volgué treurens de sobte del apuro.

—Donchs jo, senyors, he pagat doscents mil duros per un vot.

Don Magí, es millonari, senador, maurista, catòlich apostòlich y romá, te dugas ó tres creus y altres tants títols, es obrer de no se quantas parroquias, en una paraula, don Magí es tot un personatge. Donchs be; tot aixó y molt mes, no va pòguer, evitar que nosaltres, ni de bon tros tant creyents com éll, sino tarats d' escepticisme, el mal del sigle, devant de tant extraordinaria afirmació no fessim un lleu geste de dubte, qui Don Magí llest com es, no pogué per menys que recullir.

—Suposo que no duptarán de la meua paraula?

—¿Ca? Don Magí; aixó may; sino que com el cas es tan... tan insòlit,—s' atreví a dir un de nosaltres,—vosté comprendrà que... un... sense volguer, no es que deixe de creureho? ¿Com suposar que vosté vulgui enganyarnos? Pero, sab?...

—Oh! si, si. Tenen rahó, afeji éll. Me faig carrech dels seus dubtes, mes com que a ne mi no 'm dolen prendas, com se diu vulgarment, els hi explicaré el cas, ab tots els seus ets y uts, citaré testimonis y alashoras crech que 'ls será forsós creurem, malgrat tots els seus escrupols, ¿no es cert?

—Conti, conti, Don Magí, responguerem nosaltres fortament intrigats.

—La meua filla, la Carme, estava boijament enamorada d' en Fernandito.

D' aquest Fernandito, jo, are no 'n puch dir mal; es el marit de la meua filla, el meu fill, y encar que no ho fos hi tingut ocasió d' apreciar qu' es un home ben diferent de com jo m' el imaginava en altra época.

Pero lo cert es, que quan la Carme va posar el seus ulls en ell, y era la primera volta, n' estich cert, qu' ella deixava de mirar ab indiferència a un home, jo tenia format del meu gendre un llastimós concepte. Tinch de confesar que no tenia fonaments sólits aytal judici, pero m' havia sigut antipàtich, fonament antipàtich y a la meua filla, la primera pubilla de la co-

marca, la creya digna de anar a parar a mans mes pulidas que las d' aquell mitj senyoret, pobre y ab l' agravant d' esser catalanista. Y vostés dispensin—s' apresurá a afegirhi fent una volta mes aquella mitja rialleta en ell tant característica. En resum; que 'm vaig oposar fermament a las il·lusions dels enamorats y com que la Carme, per molt qu' estimés al seu Fernandito, estimava y sobre tot respectava molt mes al seu pare, va triomfar la meua oposició y s' interrompí l' idili, apenas iniciat, ab el corresponent acompanyament de llágrimas y sospirs, com era del cas.

—S' apropiavan las eleccions municipals en aquest poble; devian elegirse cinch regidors pera sustituir a altres tants que finien en aquell exercici. Una carta de puny y lletra de Don Antoni, m' havia conminat ab que els cinch regidors entrants havian d' esser dels nostres. No se quin interés podria tenir el quefe del partit conservador en que en un poble de tan poca importancia com es aquest, sortissin ó deixessin de ferho regidors adictes; misteris de la política; pero lo cert es, que no sols vingué aquella carta, sino un altre de mes conminatoria encare, afeginthi que dongués compliment als seus desitjos *costés lo que costés*. Jo ja sabia, y vostés també deuen sapiguer, lo que volia dir aquest *costés lo que costés*. Mes Don Antoni, no sabia,—are ja n' está mes enterat—de que en certas poblacions de Catalunya han esdevinguts ja inútils certs resorts de Govern, d' éxit segur en altrás épocas. El poble el tenian molt treballat els catalanistas—desde alashoras que no 'ls puch veure—que presentavan candidatura enfront de la nostra. Havia jo ja recorregut a las arts acostumadas; pressió per aquí, amenassas per allá, vots comprats, etc... etc... Pero els comptes no sortien. Y venia d' un vot. Tenian els meus agents per la punta dels dits els vots adictes y els vots contraris y ja s' havian agotat tots els medis legals é ilegals; devant del voler del quefe no era pas qüestió de reparar en futesas, pero, malgrat aixó, els catalanistas sumavan trescents vots, exactament els nostres, bo y contant ab un vot fals que no estavam pas massa cert de que poguessim ferlho passar. Ens faltava donchs un vot, un sol vot, pera triomfar. Era inútil pensar en recorrer a la violencia. El poble estava disposat a ferse respectar el seu dret y haguera sigut exposadissim intentar trepitjarlo. Comprar un sol vot dels catalanistas, inútil també. Ja s' va intentar, pero dit sigui en honor a la veritat, *els companys de causa*, es mantigueren fermes com a ciutadans dignes y no hi havia manera de sortirne... ¿Qué fer en aquest cas desesperat? ¿Qué diria de mí Don Antoni? ¿Cóm quedava el meu tan decantat caciquisme? Jo no menjava ni dormia; aquell vot m' obsessionava tant, que tenia sempre devant dels meus ulls una papeleta ab la candidatura contraria, y fins mes de dugas vegadas la vaig veure en somnis, entregantse devant meu a una boja dansa, bo y fentme significativas muecas. Vaig acabar per no menjar y fins m' enmagrià...

La meua filla, alarmada, un dia s' aventurá a interrogarme. May li havia parlat a n' ella de política, però, francament, en aquella ocasió fins era para mí un consol pòguer descarregar en algú mon pit y sense ferme pregar, li vaig explicar tot l' assumpto. Restá llarch rato inmovil y pensativa. Comprenguí jo que s' havia interessat vivament en la qüestió. Per fi sortí del seu perllongat silenci y digué:

—Te aquí las llistas dels electors?

—Si, aquí la tinch, vaig respondre jo, treyntmela de la butxaca.

—Miri en... en... Fernandito per quins votarà.

—Oh! es inutil mirarho. Ja sabs que es catalanista y a mes...

—Comprenh, replicá la Carme.

Un llarch silenci vingué a interrompre aquest curt diàlech. Seguía la meua filla donant voltas al seu magí. Després d' alguns minuts vareig endevinar per l' expressió de la seva cara qu' un raig de llum devia haver vingut a enlluminar la seva pensa.

—Y si jo fes votar a n' en Fernandito a favor dels regidors adictes a vosté? digué ella de sobte.

—Com vols qu' ell, un xicot tant entusiasta per la causa de la terra, com ell diu, se vengui el vot, y sobre tot que m' el vengui a ne mí.

—N' estich segura de que s' el vendrà.

—Segura? Vaig interrogar jo, vejent el cel obert devant mos ulls, pero dubtant encare.

—No mes es que se li haurá de pagar una mica bé.

—Oh! es natural, certament, es ben natural.

—Ab la meua mà.

—¿Qué dius are! vaig contestar jo saltant ó poch menys del assiento.

—Es molt natural, papá; éll el salva de un gran compromís a vosté. Que menys pot fer vosté per éll? Y sobre tot, per mí; perque soch jo qui l' imposito aquesta condició, per deixarnos ser felisos. Es ben poca cosa el que li demano, va afegir penjantsem al coll cobrintme de petons las mevas galdas.

—Es inutil dir que varem guanyar aquelles eleccions. D. Antoni va escriurem una carta posantme als nuvols y dihent que a la primera ocasió me proposaria pera una senaduria, promesa que, per cert, no va triar en complir. Mij any després de las eleccions es casavan en Fernandito y la meua filla a qui jo havia senyalat un dot de doscents mil duros.

En aquell moment, entraren en el menjador els altres dos héroes d' aquesta historia; per cert que poguerent sentir las darreres paraulas de D. Magí. La Carme va limitar-se a somriurer maliciosament, ensenyantnos una doble renglera de blancas dentetas y adquirint els seus ulls negres, de reina mora, una ex-

presiva lluentor. En Ferrán dirijintse a nosaltres digué:

—Ja ho veyeu, amichs; soch un traïdor a la causa, pero vos demano perdó. Si heu estimat alguna volta, y als vinticinch anys no hi há qui no hagi estimat, segurament m' absoldreu.

A n' en Pere Llongueras, un dels de la colla, els encengueren els ulls ab estranys fulgors y anava segurament a fulminar un terrible anatema sobre el cap del pobre Ferrán, quan jo, romàntich empedernit alsantme de sobte y endinsant el meu esguart en els negres ullasos de sultana de la Carme, revestint las mevas paraulas de severa entonació y trasant en l' espay ab la má dreta una creu, vaig dir:

Ego te absolvo.

RAMÓN CAMPANY.

AUTONOMÍAS

Sovint ens hem de sentir:
«catalones egoístas»,
y per l' egoisme d' ells
no tenim l' autonomia

Si tothom sols procurés
administrar l' que li toca,
fora un paradís el mon;
las guerras serian mortas.

Sent nosaltres catalans,
catalana aquesta terra,
may deixarém imposar
altres costums y altra llengua.

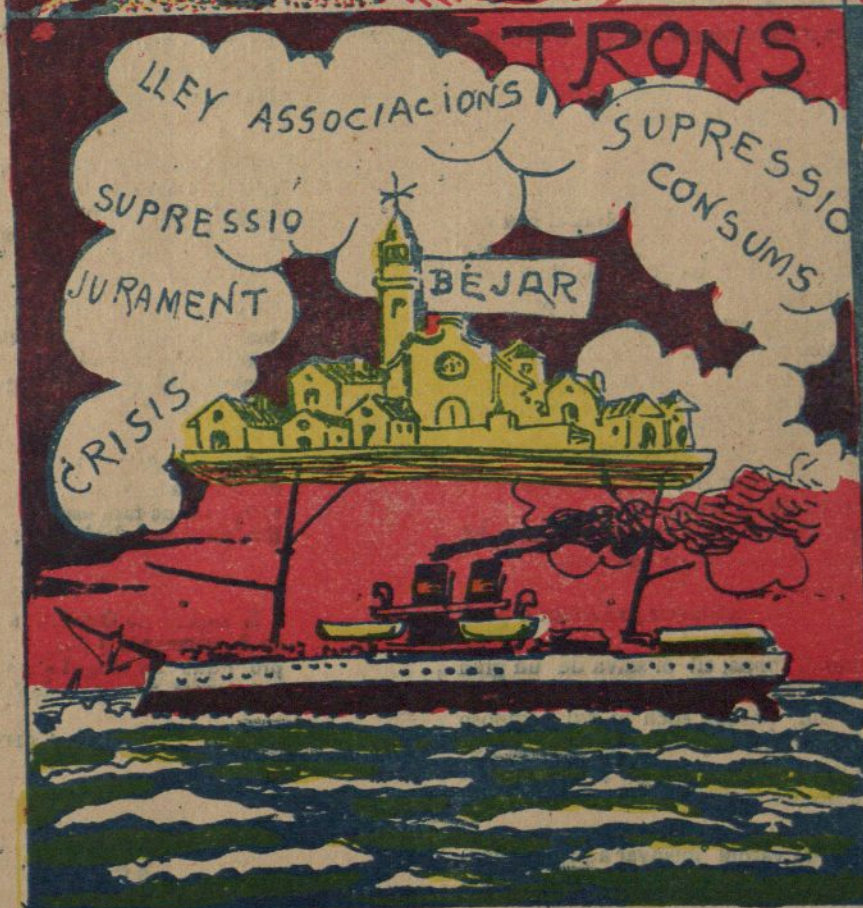
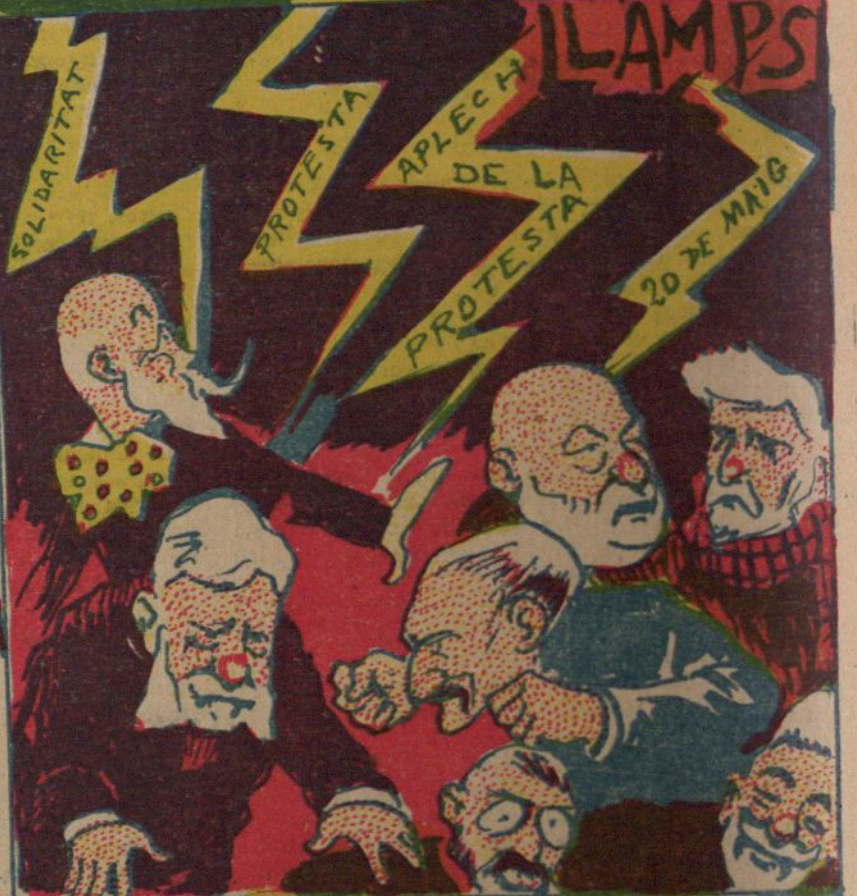
Desitjem l' autonomia
tant pels altres com per casa;
nosaltres ja treballém,
nostres germans no pas gayre.

La gran Solidaritat
de la terra catalana,
es lo que 'ns farà assolir
llibertats tant desitjadas.

L' esperit de Catalunya
es de germanor y pau;
pro l' que 'ns vingui a moure fressa
per aquest, ¡bon cop de fals!

JACINTO CAPDEVILA

FENÓMENOS ATMOSFERICS

